

Čís. 17254.

Zápůrčí žaloba (§ 523 obč. zák.).

Stavební podnikatel, jenž v mezích své podnikatelské živnosti zadal jednotlivé práce jiným osobám (povozníkům), odpovídá za ně, zasahuje-li do vlastnictví třetí osoby (navážením a skládáním opuky na cizím pozemku), třebaže k zásahu nedal příkaz ani o něm zprvu nevěděl; stačí, že zásah oněch osob nemohl ujíti jeho pozornosti a že neučinil nic k jeho nápravě. Stavebník není za takový zásah odpověden.

(Rozh. ze dne 7. března 1939, Rv I 3060/38.)

Žalobu, kterou se žalobce na první žalované obci P., stavebnici budovy zpětných ventilů, a na druhé žalované podnikatelské společnosti »L.« domáhal, aby bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší navážením opuku na parcelu č. kat. 655/2 v T., t. j. na část zatíženou služebností přístupu a příjezdu a na služebností přístupu a příjezdu stíženou část poz. parc. č. kat. 677 v T. ve prospěch žalované obce, a že žalované jsou povinny zdržeti se dalšího navážení opuky, jakož i odstraniti navezenou opuku, oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: V souzeném případě spatřoval žalobce rušební čin první žalované v tom, že opuku na žalobcovy pozemky navezli dělníci druhé žalované, a to prý v zájmu a na příkaz první žalované. Avšak žádný příkaz první žalované nebyl zjištěn a ani odvolání takový příkaz nedoličuje. V pouhém zadání stavby první žalovanou druhé žalované nelze viděti příkaz ani žádný zájem první žalované ve smyslu výše uvedeném. Tento tvrzený zájem její neplyne ani z toho, že jí přísluší přes žalobcovy pozemky služebnost přístupu a příjezdu, a nebylo ani nic zjištěno, z čeho by bylo možno souditi, že věděla a souhlasila s navážením opuky, aby byla zpevněna cesta vedoucí k její stavbě, a že by toto jednání chtěla si počítati na vlastní držbu a ve prospěch nabytí práva jakožto vlastnice pozemku panujícího. Jestliže tudíž nebyl u první žalované zjištěn žádný zásah do vlastnictví žalobcova ani přímý, ani provedený zástupcem, byla žaloba proti první žalované právem zamítnuta. Co se týká druhé žalované, bylo na její adresu pouze tvrzeno, že to byli její dělníci, kteří opuku na pozemky (cestu) navezli. Prvý soud zjistil, že sice opuka ze staveniště budovy prováděné druhou žalovanou byla na žalobcovy pozemky navezena, uvedl však výslovně, že nezjistil, že by to byli navezli dělníci žalované firmy, a zjistil dále, že odvoz materiálu zadala druhá žalovaná místním povozníkům a že jim nedala žádný příkaz, aby vozili materiál na cestu žalobcovu, a stalo-li se tak, že se tak stalo bez jejího příkazu se strany dělníků nebo povozníků. Byla proto žaloba i proti druhé žalované právem zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu stran první žalované obce, kdežto stran druhé žalované zrušil rozsudky nižších soudů a uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud neshledal co do prvé žalované zákonného důvodu, aby rozsudek soudu odvolacího byl změněn (§ 510, odst. 3, c. ř. s. v nov. znění).

Jinak tomu však je stran druhé žalované firmy »L.«, akciová stavební společnost v P. Podle zjištění nižších soudů prováděla stavbu budovy zpětných ventilů na vodovodním zařízení obce P. v T. žalovaná firma »L.«, jež byla podle zadávacích podmínek povinna odvézt ze staveniště přebytečný materiál na skládku. Jestliže pak tato žalovaná firma zjednala v mezích tohoto podnikatelství k jednotlivým pracím jiné osoby, odpovídá za ně, zasahují-li tyto osoby do vlastnictví třetí osoby, i když by k zásahu tomu příkazu nedala a o zásahu tom třeba snad zprvu ani nevěděla, a to stejně, byli-li by to dělníci její na stavbě zaměstnaní anebo povozníci od ní k odvezení materiálu zjednaní. Vždyť zápůrčí žalobou (§ 523 obč. zák.) může býti stíhán i ten, kdo vlastnictví druhého neoprávněným zásahem nerušil přímo sám, nýbrž učinil tak třeba jen svým zástupcem. Žalovaná jako stavební firma musila tam při provádění zadané stavby a všeho toho, co s ní souviselo, míti také své vedoucí a dozorčí orgány, které jí při provádění stavby té zastupovali. Těm pak nemohlo a nemělo ujíti, co se na stavbě a v nejbližším jejím okolí děje, zejména také co se děje s materiálem odváženým ze stavby, k němuž patřila i opuka, o niž tu jde, a jakým způsobem se odvážení to dálo. Byloť přece podle zjištění nižších soudů místo, kam materiál ten měl býti skládán, zcela v blízkosti staveniště. I když by se navedení opuky na žalobcův pozemek osobami zjednanými žalovanou firmou bylo stalo skutečně bez vědomí a příkazu jejích zástupčích orgánů při provádění stavby, bylo by přece nutno míti za to, že tyto orgánové jednání to dodatečně schválili tím, že opuku tam navedenou nechali dále ležeti a že neučinili žádného opatření, aby byla odtamtud odklizená a odvezená na místo pro ní určené, neboť opuka, jak zjištěno, zůstala na pozemku žalobcově i za sporu, a že by orgánové žalované firmy na pozemku žalobcově navedenou opuku nebyli viděli, žalovaná firma sama netvrdí. Podle toho, co bylo uvedeno, byla by tudíž žalovaná firma v souzeném sporu pasivně oprávněna, ať již by tvrzený zásah do žalobcova vlastnického práva byli způsobili její dělníci na stavbě zaměstnaní anebo povozníci, zjednaní jí k odvezení materiálu ze staveniště. Mylný je právní názor odvolacího soudu, že žalovaná firma proto, že odvoz materiálu zadala místním povozníkům a že jim nedala žádný příkaz, aby vozili materiál na cestu žalobcovu, a stalo-li se tak, že se tak stalo bez jejího vědomí a bez jejího příkazu jen dělníky aneb povozníky, není pro tento rušivý zásah do vlastnictví žalobcova pasivně oprávněna k žalobě podle § 523 obč. zák. Jestliže žalovaná firma jako podnikatelka prací zadaných jí p-skou obcí zadala v mezích tohoto svého podnikatelství jednotlivé práce dalším osobám, jest za tyto osoby odpovědna, zasahují-li ony osoby do vlastnictví třetí osoby, i když o rušení nevěděla. Vždyť právě podle poměru, v kterém byla žalovaná jako podnikatelka stavby k svým zjednaným povozníkům, jest míti za to, že si

přičítá jejich zásah za vlastní držbu a přičítá sobě na prospěch pro nabytí příslušného práva (srov. rozh. č. 3474 Sb. n. s.). Ježto pro svůj mylný právní názor odvolací soud přesně a bezpečně nezjistil, zda to byli dělníci anebo povozníci žalovanou firmou zjednaní, kteří opuku na žalobcův pozemek navezli, a zejména nepřezkoumal po této stránce zjištění prvního soudu, že na žalobcovy pozemky byla ze staveniště budovy zpětných ventilů, kterou prováděla druhá žalovaná, navezena opuka, dále že druhá žalovaná zadala odvoz materiálu místním povozníkům a že navezení se stalo se strany dělníků nebo povozníků, jest řízení po této stránce kusé a musilo býti rozhodnuto, jak se stalo.

Pokud pak jde ještě o námitku, že opuku nelze odstraniti, poněvadž zvětrala, stačí poukázati na to, že v žalobní prosbě, aby byla opuka odvezena, není v podstatě obsaženo nic jiného, nežli aby na pozemku žalobcově, kde rušivý zásah do jeho vlastnictví se stal, bylo vše uvedeno do předešlého stavu (§ 346 obč. zák.); že by to nebylo možné, žalovaná firma vůbec netvrdí.

Čís. 17255.

Pražský magistrát jako politický úřad první stolice jest oprávněn zakročiti v zájmu státní správy o vyšetření a rozhodnutí platnosti manželství, třebaš tento zájem záleží jen v tom, aby bylo zjištěno domovské právo manželky a jejího dítěte.

(Rozh. ze dne 9. března 1939, Rv II 86/39.)

Na žádost magistrátu hlavního města Prahy bylo podle § 28 zák. ze dne 28. května 1919, č. 320 Sb. z. a n. z důvodu bigamie (§ 62 obč. zák.) zavedeno řízení o neplatnost manželství Václava J. a Marie rozené Š., uzavřeného dne 8. ledna 1924 v S. podle obřadu pravoslavného a o b a n i ž š í s o u d y prohlásily ono manželství za neplatné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Podle dvorského dekretu ze dne 27. června 1837, č. 208 Sb. z. s. (srov. rozh. č. 15179 a 13495 Sb. n. s.) byl oprávněn pražský magistrát jako politický úřad první stolice zakročiti v zájmu státní správy o vyšetření a rozhodnutí o platnosti manželství Václava a Marie J-ových, při čemž zájem státní správy záleží již v tom, aby bylo zjištěno domovské právo Marie J. a její dcery.

Posoudil tedy odvolací soud sporný případ správně i s hlediska právního.